

Til Stortingets familie- og kulturkomité

Kjære komitémedlemmer

Jeg håper dere har anledning til å sette av litt tid lese dette "saksinnlegget" fra en som har viet størstedelen av sitt liv til kunst, kultur, dans og entreprenørskap.

"Jeg" er kvinne, trebarnsmor, entreprenør og innvandrør og fra tid til annen opplever og leser jeg at dette er viktige målgrupper for ulike satsinger knyttet til kultur – og næringsutvikling, satsing på kvinnearbeidsplasser, innovasjon, gründerskap og integrering. Det siste må jeg innrømme, har aldri vært noe problem. De første har jeg reflektert mye over.

Jeg kom til Norge i 1983 som danser fra New Zealand og arbeidet som profesjonell utøver frem til 1991. Jeg er utdannet ved The Royal Academy of Dancing og medvirket som profesjonell danser ved mange ulike oppsetninger i NRK, den Norske Opera og hovedstadsteatrene. Ved avsluttet karriere bestemte jeg meg for å bruke "det eneste jeg kunne", nemlig dansen, for å skape min egen og andres arbeidsplass og arbeide med barn og unge. Dette ble til Lillehammer Ballettskole i 1991, først her på Lillehammer, så på Gjøvik og Lillehammer som Lillehammer og Gjøvik Dansesenter.

Senteret er organisert som et privat AS. Vår hovedbeskjeftigelse er undervisning av barn og unge. Undervisning foregår i all vesentlighet på kveldstid. Kontor- og administrasjonstid på dagtid. Senteret har også hovedansvar for utvikling, undervisning og teori knyttet til Dans valgfag ved Lillehammer Videregående skole. Dette foregår også på dagtid. Andre viktige inntekstskilder er knyttet til ulike prosjekter og 4 store forestillinger i egen regi på Maihaugen. Senteret har 11 hel og deltidsansatte. Flere av disse pendler fra Osloregionen.

850 elever er tilknyttet vår virksomhet. Senteret har gradvis bygget opp denne de siste 20 årene og har i løpet av perioden ikke mottatt noen form for driftstilskudd, fra offentlige eller andre. To bokettersyn fra Fylkesskattesjefen har konkludert med at det drives "forbilledlig". Sommeren 2010 flyttet vi inn i egne lokaler for å skape bedre forutsetninger og arbeidsvilkår for både barn og ansatte her på Lillehammer. 500.000.- av egne midler ble investert i anlegget og i tilrettelegging. Leiekostnader blir fra 2011 doblet.

Vår virksomhet er i all vesentlighet lik den som bedrives av offentlige kulturskoler. Våre pedagoger har høgskoleutdanning og er underlagt de samme tariffen og arbeidstidsbestemmelser som ansatte i offentlige kulturskoler. De er også organisert i de samme interesseorganisasjoner. Mange offentlige kulturskoler underviser også i dans. Noen kommuner gir tilskudd i ulik størrelsesorden til private fordi de utvikler og formidler tilbud innenfor rammen av kulturskolens virksomhetsområde. De fleste kulturskoler driver sin virksomhet i egne kommunalt eide lokaler og de trekker veksler på kommunens

Øvrige administrative tjenester som lønn, vedlikehold, renhold, fakturering, regnskap, revisjon, IT, administrasjon med mer. Dette er utgifter vi dekker over egne driftsbudsjetter.

Her på Lillehammer har kulturskolen ca 20 ansatte i hel eller deltid. Skolen teller 600 elever. Mye av undervisningen er individbasert, men i økende grad gruppebasert eller der flere elever inngår i undervisningstimen med den enkelte lærer. Semesteravgiften for gruppeundervisning skiller seg ikke i vesentlig grad fra den vi opererer med. Lillehammer Kulturskole mottar årlig en bevilgning på 6 millioner kroner. Dette vil si at Lillehammer Kulturskole har mottatt 120 millioner kroner i den perioden vi har eksistert sammen.

Vi legger ikke skjul på at vi opplever manglende oppmerksomhet fra det offentlige, at vi i mange tilfelle er avskåret fra å søke og ikke minst motta midler og at vi ikke blir "tatt med i likningen". I den grad vi har fått avslag på ulike ordninger har det fra kommunes side vært med begrunnelsen av at vi er "kommersielle". Det er riktig. Vi lever av det vi skaper og har skapt. Det har ingen ting med innhold og kvalitet å gjøre. Vi sender like mange av våre elever inn i et videreutdanningsforløp på høgskolenivå som kulturskolen. Vår achilles er at vi "klarar oss selv".

Når kommunen presenterer sine KOSTRA-tall er dette basert kun på egen drift og virksomhet. At for eksempel Lillehammer Kommune kommer dårlig ut sammenliknet med andre kommuner blir brukt som argument for økte bevilgninger og mer penger. Vi synes det er urimelig at private virksomheter som vår ikke blir synliggjort som en del av tilbudet i kommunen. Det er vanskelig å forstå at det er kun kommunens eget tilbud som er legitimt i denne sammenheng, all den tid vi skaper et tilbud på et tilsvarende kvalitativt og pedagogisk nivå. Dersom man via KOSTRA skulle synliggjøre innholdet i en fruktkurv, ja så talte man ikke kun eplene vel ?

Staten har bevilget 40 millioner kroner for å se på hvordan kulturskoletilbudet kan implementeres i SFO. En virksomhet som vår ville med stor fordel ha kunnet utvikle et slikt konsept. Vi når mange samtidig, vi når barn på tvers av kulturer og ferdighetsnivå og vi skaper et alternativ til annen fysisk fostring. Vi er imidlertid redd for at det er de offentlige kulturskolene som får "oppdraget" med å utvikle dette.

Den type virksomhet som vi driver er arbeidsintensiv og belastende for våre ansatte både fysisk og sosialt. Undervisning krever fysisk instruksjon, deltagelse og tilstedeværelse. Arbeidet foregår i all vesentlighet på ettermiddag og kveld. Dansepedagoger er ofte utsatt for skader og fysisk slitasje. Vi sysselsetter gjerne kvinner i ung alder og som gjerne vil eller skal stifte familie og få barn. Permisjoner, skader og slitasje legger ofte et press på bedriftenes økonomi og sårbarhet i forhold til bemanning. Derfor opplever vi at mange etter hvert gir opp og tilbud forsvinner.

Det er derfor en rekke spørsmåls- og problemstillinger som det både er ønskelig å få svar på og at offentlige myndigheter reflekterer over.

1. I en tid der kommunens ressurser er presset og mange viktige oppgaver innen helse, omsorg, skole og infrastruktur skal løses. Har man da "råd" til å se bort fra den ressurs og glød (i hovedsak kvinnelige) entreprenører representerer ? Har man råd til å unnlate å utforske nye og spennende samarbeidskonstellasjoner mellom offentlig og privat virksomhet som kunne forløse energi, gi et større og mangfoldig tilbud og sikre at dette blir trygge arbeidsplasser og vedvarende tilbud? Finnes det andre og nye måter å organisere dette på til beste for alle parter ?
2. Når staten bevilger 40 millioner kroner til utprøving av nye ordninger innen SFO vil da vår type virksomhet falle inn under dette ? Eller vil det være slik at den offentlig drevne kulturskolen skal utvikle tilsvarende tilbud som våre og bli konkurrenter? Skal vi da stillestående akseptere at offentlig finansierte institusjoner fratrukker oss en viktig del av driftsgrunnlaget og kapitaliserer på

den interessen og "markedet" vi gjennom mange har skapt ....og med det gi oss enda tøffere kår?

3. Når vi med rimelighet kan hevde at vi representerer et likeverdig tilbud med hensyn til kvalitet og pris som de offentlige tilbydere, er det da rimelig at vi blir ekskludert fra å kunne søke midler som kunne styrke og utvikle våre virksomheter. Kulturskolen i nabokommunen fikk i disse dager et prosjekttilskudd på 250.000.- kroner fra Kulturdepartementet for å utvikle et tilbud innen dans. Kommunen ligger 10-15 minutter bil- og busstur unna og har vært et viktig marked for oss de siste 20 årene. Vi vet hvor vanskelig det er å tiltrekke seg den topp kompetanse som vi besitter og det er lite trolig at de lykkes i å tiltrekke seg denne med et tidsperspektiv som midlene tilsier. Når prosjektet faser ut og det skal over i drift vil tilbudet etter all sannsynlighet opphøre. Det har skjedd i samme kommune før. Er dette da vel anvendte midler? Kunne det vært brukt til å tilrettelegge for og involvere oss og derved bidra til å gjøre vårt tilbud enda mer tilgjengelig og i tillegg styrke vår egen virksomhet?
4. Vi leser fra tid til annen om strategier og planer, være seg statlige, fylkekommunale eller kommunale som omhandler fremtidens kompetanser, fremtidens næringer og fremtidens utfordringer. Kultur næringer er et område som vies stor oppmerksomhet. Hvorfor er det så vanskelig for etablerte virksomheter, som har bevist at de kan, vil og evner å nå frem ? Det er her vi kan styrke, utvikle, "knoppskyte". Hva er innovasjon i kultur næringer om ikke å utvikle nye tilbud i et "marked" under stadig endring? Kan man virkelig løse fremtidens utfordringer med gårsdagens virkemidler?
5. Som bedrift inngår vi i organisasjonen Norske Dansekunstneres ressursgruppe for å bedre og utvikle egne kår. Vi deler raust av våre erfaringer og utfordringer. Mange av oss begynner å "trekke på årene" og merker etter hvert slitasje på både kropp og det sosiale liv. Mange vil etter all sannsynlighet gi opp virksomheten og mange steder vil miste et tilbud. Slik sett vil mange års investeringer kunne munne ut i ingenting. I enhver annen sektor ville dette være å sløse med ressurser og avstedkomme tiltak. Dette er erfaringsmessig ikke tilfelle når det gjelder våre virksomheter. Hva kan så myndigheter gjøre for å motvirke dette og ta vare på de verdier som er skapt gjennom år? Svaret gir seg kanskje selv.

Vi ønsker å bidra til å løse fremtidens utfordringen med *fremtidens virkemidler* . Vi ønsker å være en del av "*likningen*", vi ønsker å bli sett og tatt på alvor. V inviterer gjerne oss selv, men vil sette stor pris på en invitasjon fra de som ønsker å lytte til oss.

Med beste og velmente hilsen

Louise Bothner-By
Daglig leder Lillehammer og Gjøvik Dansesenter,